

zaaknummer 2011-T533 (I en II)

6 augustus 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats] [land],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

[naam],

de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde (I),
tijdens zijn leven lid van de Nederlandse Provincie van de Congregatie
van de Broeders van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes,

en

[naam],

geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde (II),
tijdens zijn leven lid van de Nederlandse Provincie van de Congregatie
van de Broeders van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes.

1. De procedure

De klaagschriften zijn door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 1 februari 2012. Op 6 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op de klaagschriften ingekomen van Broeder [naam], Provinciale Overste van de Broeders van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes te Eindhoven.

Op 9 juli 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen, in die zin dat hij is gehoord met behulp van een Skipe-verbinding. Hij heeft zijn standpunt toegelicht.

Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. G.M.J. van Oijen en zijn vertrouwenspersoon de heer [naam].

Namens de Congregatie is verschenen Broeder [naam], Provinciale Overste.

2. De klacht

- 2.1. Klager heeft aangegeven slachtoffer te zijn van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde I en aangeklaagde II, destijds volgens klager beiden werkzaam in het [instelling], dat gelegen was aan [straat] te [plaats].
Op of omstreeks) werd klagers moeder ernstig ziek waardoor zij niet meer in staat was om voor klager en diens broer te zorgen. Klager werd daarom op tienjarige leeftijd op last van de rechter onder voogdij gesteld en geplaatst in het [instelling], gelegen aan [straat] te [plaats]. Klager werd geplaatst in zaal nummer drie, welke zaal zich bevond aan de voorzijde van het [instelling]grenzend aan de doorgaande weg. Het seksueel misbruik door aangeklaagde I heeft zich volgens klager afgespeeld op of omstreeks . Wanneer klager ging douchen kwam aangeklaagde I – destijds de jongste broeder in [instelling]– bij hem in de douchecabine staan.
Als klager zonder kleding in de douche stond werd aangeklaagde I handtastelijk. Aangeklaagde I zat dan met zijn handen te friemelen aan het geslachtsdeel van klager. Deze gebeurtenissen hebben zich gedurende een jaar tal van keren voorgedaan. Naar aanleiding van dit seksueel misbruik is klager diverse keren weggevlucht uit het . Telkens werd klager kort daarna door de politie teruggebracht naar het

Vanwege zijn leeftijd (toen twaalf jaar) werd klager overgeplaatst naar een andere slaapzaal in [instelling]. Aangeklaagde II – een vriendelijke ogende man met bril op, een rond gezicht en zijn haren achterovergekamd – had de leiding over deze zaal met nummer vier of vijf.

Klager sliep net als zijn leeftijdsgenoten in een bed afgeschermd met schotten. Voordat klager ging slapen, kwam aangeklaagde II langs en nam hij plaats op de rand van klagers bed. Vervolgens ging aangeklaagde II dan met zijn handen onder de dekens van klagers bed. Gedurende een tijdsbestek van zo'n tien minuten streelde aangeklaagde II over klagers geslachtsdeel en/of werd klager door aangeklaagde II afgetrokken. Deze gebeurtenissen herhaalden zich wekelijks. Klager werd geboden zijn mond te houden.

Gezien het feit dat klager diverse malen uit [instelling] wist te ontvluchten, is hij uiteindelijk op twaalfjarige leeftijd op last van de rechter overgeplaatst naar het opvoedingsgesticht [naam] in [plaats]. Klager heeft hier tot zijn vijftiende gewoond.

- 2.2. Het seksueel misbruik heeft een grote impact gehad op klagers leven. Klager heeft lange tijd gekampt met een minderwaardigheidscomplex. Daarbij was klager overbezorgd over het lot van zijn kinderen; uit vrees dat hen iets zou overkomen mochten zij nooit alleen zijn.
Op latere leeftijd heeft klager last gekregen van depressies waarvoor klager thans nog medicijnen gebruikt.
Klager geeft aan dat vanaf het moment waarop hij een klacht heeft ingediend zijn gezondheid drastisch achteruit gaat.
- 2.3. Klager wil met het indienen van deze klacht bereiken dat aangeklaagden en/of diens verantwoordelijken binnen de kerk beseffen en inzien dat er met de verwerpelijke daden als omschreven in dit klaagschrift onnoemelijke schade, materieel maar met name ook immaterieel, is aangericht bij klager.
Klager vindt dat daden als waarvan hij het slachtoffer is geworden niet ongestraft mogen blijven.

Klager geeft aan dat hij niet uit is op schadevergoeding. Indien zijn klacht gegrond zal worden verklaard wenst klager toch gebruik te maken van de schadecompensatieregeling, waarmee er voor slachtoffers een recht op schadevergoeding ontstaat.

3. Het verweer

Broeder [naam], provinciaal overste van de Nederlandse provincie van de Congregatie van de Broeders van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes laat het volgende weten.

Volgens klager is hij seksueel misbruikt door aangeklaagde I en aangeklaagde II in het jaar [instelling] te [plaats]. Dit seksueel misbruik zou hebben plaatsgevonden in de slaapzaal van klager en tijdens het douchen.

Klager stelt er zeker van te zijn dat aangeklaagde I de broeder is die klager gedurende het hele jaar [instelling] tijdens het douchen seksueel heeft misbruikt. Binnen de Congregatie is aangeklaagde I bekend. Uit het archief heb ik kunnen achterhalen dat aangeklaagde I nooit werkzaam is geweest in [instelling]. Voor de congregatie verbleef aangeklaagde I in [land]. Nog voor de periode waarop de klacht van de klager betrekking heeft, is aangeklaagde I in [land] uit de Congregatie getreden, namelijk in [instelling].

Aangeklaagde I kan derhalve niet de persoon geweest zijn die de klager heeft misbruikt.

In [instelling] is aangeklaagde II in verschillende perioden werkzaam geweest: van december [instelling] tot mei [instelling], van november [instelling] tot december [instelling], van mei [instelling] tot februari [instelling] 7 en van september [instelling] tot augustus [instelling].

Naar aanleiding van bovengemeld klaagschrift wil ik het volgende standpunt bepalen.

De inhoud van het klaagschrift van klager treft mij zeer. Het is voor mij telkens opnieuw een klap als een medebroeder beschuldigd wordt van seksueel misbruik.

De opdracht van de Congregatie is op te komen voor de zwakkeren in de maatschappij. De jongens uit [instelling] behoorden zeker tot deze groep.

Uit de informatie die ik vanuit de Congregatie heb kunnen achterhalen zijn echter geen aanwijzingen gevonden die de klacht van klager kunnen ondersteunen. Ik kan derhalve de klacht van de klager bevestigen noch ontkennen.

Dat klager seksueel is misbruikt in [instelling] had nooit mogen gebeuren. Voor de Congregatie is het niet te bevatten dat hetgeen de klager in zijn klaagschrift beschrijft heeft kunnen plaatsvinden. Er is niet alleen ernstig misbruik gemaakt van de positie die de betreffende broeder ten opzichte van klager had, maar ook van de kwetsbaarheid en de lichamelijke integriteit van klager.

In zijn klaagschrift geeft klager aan dat de gebeurtenissen in het [instelling] een forse impact hebben gehad op zijn leven. Het treft mij zeer wat voor leed het misbruik bij klager heeft veroorzaakt.

De rapportage van het onderzoek van de Commissie Deetman bevestigt dit in algemene zin. De Katholieke Kerk waar de Congregatie onderdeel van uitmaakt was meer gericht op haar eigen reputatie en op de plegers. Er was geen enkele aandacht voor degene die slachtoffers waren geworden van wangedrag van geestelijken, waardoor deze zonder enige begeleiding en verontschuldigen achterbleven. Hierin kan gezegd worden dat de Kerk en ook de congregatie ernstig in gebreke is geweest. Juist op basis van ons christelijke gedachtegoed hadden we ervoor de hulpbehoevenden moeten zijn.

De Congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van hetgeen hij heeft moeten ervaren in zijn jeugd erkennen. Indien aangenomen moet worden dat aangeklaagde II de pleger is van het seksueel misbruik dat klager heeft moeten ondergaan dan wensen wij bij deze onze oprechte verontschuldiging aan te bieden en onze spijt te betuigen voor hetgeen klager is aangedaan.

De Congregatie is altijd bereid te zijn om in gesprek te gaan met klager en hem bij te staan in zijn verwerkingsproces.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3 Wat betreft aangeklaagde I stelt de Klachtencommissie op grond van de stukken vast dat klager niet door aangeklaagde I kan zijn misbruikt, nu aangeklaagde I niet werkzaam is geweest in [instelling] te [plaats].
De Klachtencommissie zal reeds om deze reden de Provinciale Overste adviseren de klacht ten aanzien van aangeklaagde I ongegrond te verklaren
- 4.4 Wat betreft aangeklaagde II stelt de Klachtencommissie vast dat er ongeveer 51 jaar zijn verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde II verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde II zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de seksuele handelingen die klager in zijn klacht heeft beschreven tot klager werd overgeplaatst naar [instelling] te [plaats] wekelijks hebben plaatsgevonden.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de op 2 juli 2012 gegrond verklaarde klacht met zaaknummer 2011-T318 waarin eveneens over soortgelijk seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt de voormelde gegrondverklaring de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.5 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik 11 à 12 jaar oud. Aangeklaagde II was groepsleider in [instelling]. Een persoon waar kinderen volledig op moeten kunnen vertrouwen.

- 4.6 Gelet op het feit aangeklaagde II niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Provinciale Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.
- 4.7 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciale Overste zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert ten aanzien van aangeklaagde I de Provinciale Overste van de Broeders van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes te [plaats] de klacht ongegrond te verklaren.

De Klachtencommissie adviseert ten aanzien van aangeklaagde II de Provinciale Overste van de Broeders van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes te [plaats] de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 augustus 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. P.A. Schaafsma en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan Provinciale Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciale Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Provinciale Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciale Overste.